הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תמב

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק כז]
יֵשׁ לְהַזְהִיר בְּמִקּוֹם הֶפְסֵד מְרֻבֶּה בַּהֲנָאָה[48] עַל־יְדֵי הַשְׁלָכַת הַנַּאַת הַמַּעֲמִיד לְיָם־הַמֶּלַח[49].

48) אולם לעיל (ס"ק א) כתב שכשהאיסור להשהות את החמץ הוא רק מדרבנן, הוא מותר באכילה לאחר הפסח, וראה מה שכתבנו שם.

49) אולם בסתם תערובת חמץ [שאינו 'מעמיד'] שעבר עליה הפסח, כתב לקמן (סי' תמז ס"ק קו) שאף שלא במקום הפסד מרובה יכול להשליך את הנאת האיסור ליום המלח ולידונות ממנה.

[משנ"ב ס"ק כח]
אֲבָל יֵשׁ לָזֶה סָמֶךְ מִן הַיְרוּשַׁלְמִי[50].

50) מדברים אלו הוכיח הגר"נ קרליץ (חוט שני פסח ס"ק י עמ' סו) שמנהג ישראל הוא רק מנהג שיש לו סמך ומקור, אבל מה שסתם נהגו להחמיר, אינו בכלל מנהג ישראל.

[משנ"ב ס"ק לג]
דְּאָז הַכְּלִי מְצָרְפוֹ[51].

51) וכמה כלים שבכל אחד מהם דבוק פחות מכזית שמונחים זה בתוך זה, הסתפק הגר"נ קרליץ (חוט שני פסח פ"ג עמ' עג) אם מצטרפים הם לכזית. עוד הסתפק הגר"נ קרליץ (שם), כאשר אינם מונחים זה בתוך זה אלא זה אצל זה בכלי גדול או במקרר או בארון, אם מצטרפים הם לכזית. אולם אם הארון מחובר לרצפה, דעת הגר"נ קרליץ (שם) שהרי הוא בקרקע, וודאי שאין הוא מצרפם.

[משנ"ב שם]
אֲבָל בְּאֻמָּת יֵשׁ מְחַלְּקֶת בֵּין הַפּוֹסְקִים בָּזֶה[53].

53) ובשעה"צ לקמן (סי' תנט ס"ק מה) סתם כדעת המקילים.

[משנ"ב שם]
דְּדַעַת הָרַבֶּה פּוֹסְקִים דַּאֲפִלּוּ פָּחוֹת מִכַּזַּיִת צָרִיךְ בָּעוּר[54].

54) ונחלקו האחרונים אם לדעה זו החיוב לבער הוא מדאורייתא, בשו"ת הכם צבי (סי' פו) כתב שהוא מדאורייתא כשאר 'חצי שיעור' שאסור מן התורה, וכן דעת החזו"א (או"ח סי' קטז ס"ק יג). מאידך, השו"ע הרב (סב"ח ובקו"א ס"ק טז בהג"ה הראשונה) כתב שהוא מדרבנן, גזירה שמא יבוא לאוכלו, וכתב (קו"א ס"ק יז) שכן נראה מדברי המג"א (סי' תמד ס"ק יד) והחק יעקב (שם ס"ק טו) [וראה ט"ז ס"ק ד].

[משנ"ב ס"ק לד]
דְּהַיְנוּ הַחוֹט עָב, וְעַל־כֵּן הוּא מְצָרְפָן[55].

55) ואפילו אם חוט הבצק יבש, ואם יטלו אותו יפרך ולא ינטלו עמו חצאי הזיתים, כתב לקמן (סי' תמז ס"ק עו) שאם חצאי הזיתים היו ניטלים עמו אילו היה לח, הרי הוא מצרפם גם כשהוא יבש. מאידך, החזו"א (או"ח סי' קכב ס"ק ח) כתב שבאופן זה אינו מצרפם.

וטעם אחר כתב בשו"ת שאגת אריה (סי' פא), שמבואר בגמרא (יומא עד, א) שהטעם שחצי שיעור אסור הוא משום ש'חזי לאצטרופי', כלומר שחצי השיעור הראשון יכול להצטרף עם עוד חצי שיעור, ודבר זה אפשרי רק באיסור אכילה, שאם יאבל בתוך כדי אכילת פרס עוד 'חצי שיעור' יצטרף הכל לאכילה אחת, ויתחייב אף על אכילת ה'חצי שיעור' הראשון, אבל ב'בל יראה', גם אם ישלים לאחר זמן לשיעור כזית, לא יעבור על כך שהשהה את החצי זית חמץ הראשון, אלא מכאן ולהבא יעבור על כך שיש ברשותו שיעור כזית.

[טעמים נוספים מדוע לא יהיה 'חצי שיעור' אסור באיסור 'בל יראה', ראה: פני יהושע (ביצה ז, ב) וברוך טעם (דין אי עשה דקום עשה דהי עשה רשב ואל תעשה פ"א ד"ה וע"ל דבאמת), ומנחת חינוך (מצוה יט אות ה)].

אכן, החזו"א כתב (או"ח סי' קטז ס"ק יג ד"ה שו"ע וד"ה במ"ב) שאף לדעה זו יש איסור להשהות חצי זית חמץ מדין 'חצי שיעור', ודטעם שאין חיוב לבער חצי זית בצק הדבוק בעריבה אפילו כשאינו עשוי להזק, שכיון שהוא דבוק בעריבה אין דעת אדם עליו, והרי הוא בטל, ובעין זה כתב הפמ"ג (א"א ס"ק י).

[משנ"ב שם]
אֲכָל בְּאֻמָּת יֵשׁ מְחַלְּקֶת בֵּין הַפּוֹסְקִים בָּזֶה[53].

53) ובשעה"צ לקמן (סי' תנט ס"ק מה) סתם כדעת המקילים.

[משנ"ב שם]
דְּדַעַת הָרַבֶּה פּוֹסְקִים דַּאֲפִלּוּ פָּחוֹת מִכַּזַּיִת צָרִיךְ בָּעוּר[54].

54) ונחלקו האחרונים אם לדעה זו החיוב לבער הוא מדאורייתא, בשו"ת הכם צבי (סי' פו) כתב שהוא מדאורייתא כשאר 'חצי שיעור' שאסור מן התורה, וכן דעת החזו"א (או"ח סי' קטז ס"ק יג). מאידך, השו"ע הרב (סב"ח ובקו"א ס"ק טז בהג"ה הראשונה) כתב שהוא מדרבנן, גזירה שמא יבוא לאוכלו, וכתב (קו"א ס"ק יז) שכן נראה מדברי המג"א (סי' תמד ס"ק יד) והחק יעקב (שם ס"ק טו) [וראה ט"ז ס"ק ד].

[משנ"ב ס"ק לד]
דְּהַיְנוּ הַחוֹט עָב, וְעַל־כֵּן הוּא מְצָרְפָן[55].

55) ואפילו אם חוט הבצק יבש, ואם יטלו אותו יפרך ולא ינטלו עמו חצאי הזיתים, כתב לקמן (סי' תמז ס"ק עו) שאם חצאי הזיתים היו ניטלים עמו אילו היה לח, הרי הוא מצרפם גם כשהוא יבש. מאידך, החזו"א (או"ח סי' קכב ס"ק ח) כתב שבאופן זה אינו מצרפם.

וטעם אחר כתב בשו"ת שאגת אריה (סי' פא), שמבואר בגמרא (יומא עד, א) שהטעם שחצי שיעור אסור הוא משום ש'חזי לאצטרופי', כלומר שחצי השיעור הראשון יכול להצטרף עם עוד חצי שיעור, ודבר זה אפשרי רק באיסור אכילה, שאם יאבל בתוך כדי אכילת פרס עוד 'חצי שיעור' יצטרף הכל לאכילה אחת, ויתחייב אף על אכילת ה'חצי שיעור' הראשון, אבל ב'בל יראה', גם אם ישלים לאחר זמן לשיעור כזית, לא יעבור על כך שהשהה את החצי זית חמץ הראשון, אלא מכאן ולהבא יעבור על כך שיש ברשותו שיעור כזית.

[טעמים נוספים מדוע לא יהיה 'חצי שיעור' אסור באיסור 'בל יראה', ראה: פני יהושע (ביצה ז, ב) וברוך טעם (דין אי עשה דקום עשה דהי עשה רשב ואל תעשה פ"א ד"ה וע"ל דבאמת), ומנחת חינוך (מצוה יט אות ה)].

אכן, החזו"א כתב (או"ח סי' קטז ס"ק יג ד"ה שו"ע וד"ה במ"ב) שאף לדעה זו יש איסור להשהות חצי זית חמץ מדין 'חצי שיעור', ודטעם שאין חיוב לבער חצי זית בצק הדבוק בעריבה אפילו כשאינו עשוי להזק, שכיון שהוא דבוק בעריבה אין דעת אדם עליו, והרי הוא בטל, ובעין זה כתב הפמ"ג (א"א ס"ק י).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תמב

ו נָתַגּוּ לָגֵר הַתְּלָיִים וְהַבְּסָאוֹת שֶׁנָּגַע בָּהֶם חָמֵץ, (כח) וְיֵשׁ לָהֶם עַל מַה שֶּׁיִּסְמֹכוּ. וְאִם יֵשׁ חָמֵץ בְּסֵדֶק שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַטִּיחַ אַחֲרָיו, (כט) יַטִּיחַ עָלָיו מְעַט טִיט: ז 'בְּצֵק שֶׁבְּסִדְקֵי עֲרֵבָה, (ל) אִם יֵשׁ כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד חַיָּב לְבַעֵר; וְאִם לָאו, אִם הָיָה (לא) עָשׂוּי לְחַזֵּק בּוֹ שִׁבְרֵי הָעֲרֵבָה אוֹ לִסְתֹּם בּוֹ נֶקֶב, (לב) בָּטֵל בְּמְעוּטוֹ, (לג) וְאִם לָאו חַיָּב לְבַעֵר: ח [כ]הָיוּ בוֹ שְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים בִּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת וְחוּט שֶׁל פָּצָק בֵּינֵיהֶם, רוֹאִים (לד) כֹּל שֶׁאִלּוּ יִנָּטֵל הַחוּט נְטָלִין עִמּוֹ חַיָּב לְבַעֵר, וְאִם לָאו (לה) אֵינוֹ צָרִיךְ לְבַעֵר. כַּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בָּעֲרֵבָה, אֲבָל בַּבַּיִת, אַף־עַל־פִּי שֶׁאִם יִנָּטֵל הַחוּט אֵין נְטָלִין עִמּוֹ חַיָּב לְבַעֵר, מִפְּנֵי (לו) שֶׁפְּעָמִים מְקַבֵּץ אוֹתָם. [ל]הָיָה חֲצִי זַיִת בְּבַיִת וַחֲצִי זַיִת בָּעֲלִיָּה, חֲצִי זַיִת בְּבַיִת וַחֲצִי זַיִת בְּאַכְסַדְרָה, חֲצִי זַיִת בְּבַיִת וַחֲצִי זַיִת בְּבַיִת שֶׁלְּפָנִים מִמֶּנּוּ, [מ]הוֹאִיל וְאִלּוּ הַחֲצָאֵי־זֵיתִים (לז) דְּבוּקִים פְּתָחִים אוֹ בְּקוּרוֹת אוֹ בְּקַרְקָעוֹת, אֵינוֹ חַיָּב

ט נזיר בְּשֵׁם רַאֲבִ"ן עַל־פִּי סְתָם מַן חֲרוֹשְׁלְמִי י מִשְׁנָה שָׁם דַּף מה כִּלְשׁוֹנָא בְּתָרָא דְּרַב יְהוּדָה, סַרְ"ח וְהַרְטְב"ם בְּפֶרֶק ב כ שָׁם מֵימְרָא דְּשְׁמוּאֵל ל בציא שָׁם וְלֹא נִפְשְׁטָא מִן וְהַרְטְב"ם בְּפֶרֶק ב וְטוּר בְּשֵׁם בַּעַל הָעִטּוּר וְאָבִיו תְּרוּמ"ש

בַּאֵר הֵיטֵב

אֲפִלּוּ יֵשׁ בָּהֶם ס' נֶגֶד הַחַלָּא לֹא בָּטֵל, דְּבַר הַמְצַמֵּיד אֲפִלּוּ בְּאֶלֶף לֹא בָּטֵל, וְה"ה אִם שׁוֹפְכִין לְתוֹכוֹ חֹמֶץ אוֹ שֵׁכָר אוֹ יַי"ש, וְכ"כ בְּתְשׁוּבַת נַחֲלַת־שְׁבָעָה סִימָן לה שֶׁאִם נָתַן בְּגִבְרֵנָה יַיִן־שָׂרָף בְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה הַגְּבִינָה חָרִיף וְחָזָק וְלֹא בָּטֵל אוֹתָם קֹדֶם פֶּסַח שֶׁאָסוּר בְּהֲנָאָה מִשּׁוּם דְּלְטַעֲמָא עֲבִידִי וְלֹא בָּטֵל, וְכ"כ מַהֲרַ"ם מִלּוּבְלִין בְּעִסָּה שֶׁהֶחְמִצָּה בִּשְׁכָרִי שֵׁכָר שֶׁעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח, וְכֵן הוּא הַסְכֶּמַת הָאַחֲרוֹנִים. וְעַיֵּן בִּשְׁבוּת־יַעֲקֹב ח"ב סִימָן טז וּבְכָפִים מֵאֵרוֹת סִימָן קז. כָּתַב הַט"ז: וּמִשְּׁעַם זֶה אִם הֶעֱמִיד הַפִּי־דְבַשׁ שֶׁקּוֹרִין מע"ד[1] בִּשְׁמָרִים שֶׁל שֵׁכָר אָסוּר כָּל הַפֶּע"ד בְּפֶסַח, וְאִם הֶעֱמִידוּ גַּם בִּשְׁמָרִים שֶׁאֵינָם חָמֵץ ה"ל זֶה וָזֶה גּוֹדֵם וּמְקַר בַּמְבֹאָר בְּי"ד ס"ס פ"ז, וְנ"ל דְּכֵאן בְּחָמֵץ חָמִיר טְפֵי בֵּינ שֶׁיֵּשׁ כֹּחַ שֶׁל מַעֲמִיד תּוֹךְ הַפֶּסַח, ע"ש שֶׁהֶאֱרִיךְ וְהַעֲלָה דְּיֵשׁ מִקִּלִּין לְשִׁתּוֹת בְּיו"ט אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח מֵע"ד שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה וּכְמ"ש רַמ"א סִימָן תמו ס"ה בְּכָל דָּבָר שֶׁמְּבֻשָּׁלִים בִּכְלֵי־חָמֵץ שֶׁיֵּשׁ לְהַקֵּל בְּיו"ט אַחֲרוֹן; וְנִרְאֶה דְּזֶהוּ מִשּׁוּם דְּהָוֵי סָפֵק אִם הָיָה בֶּן־יוֹמוֹ כְּשֶׁבִּשְּׁלוּ בּוֹ וְאֵין קי"ל סְתָם כֵּלִים אֵינָן ב"י, אֲבָל בְּיו"ט אַחֲרוֹן אֲמְרִינַן סְתָם כֵּלִים אֵינָן ב"י. אֲבָל אִם אָמְרִינַן סְתָם כֵּלִים אֵינוֹ ב"י, אֲבָל אִם סָפֵק שָׁמָא הֶחְמִיצוּהוּ בִּשְׁבִירֵי שֵׁכָר אֵין מָקוֹם לְהַקֵּל בּוֹ, וְכ"ש בִּמְקוֹמוֹת שֶׁמְּבַשְּׁלִין בּוֹ בְּי"ש דְּסְתָם דָּבָר חָרִיף וְחָזָק וְנ"ט לְשֵׁכַח בַּמֵּע"ד בְּיָדוּעַ, לֹא מְהָנֵי מֵה שֶׁאֵינוֹ ב"י, וְא"כ אֵין בָּאן סָפֵק כְּלָל, ע"כ שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מִזֶּה אֲפִלּוּ בְּיו"ט אַחֲרוֹן, וְכ"ש בְּלִלּוּחַ הַמֵּע"ד מֵא"י בְּיוֹם־טוֹב אַחֲרוֹן דְּשָׁמָא מְעֹרָב בּוֹ שָׁכָר, עכ"ל. וְכָתַב הַבְּאֵר הֵיטֵב אֲשֶׁר לָבָנִי דְּאִם פֶּסַח הַמֵּע"ד קֹדֶם פֶּסַח מְהַשְּׁתָרִים יֵשׁ לְהַקֵּל, ע"ש, וּלְדַעְתִּי הוּא צע"ג. גְּבִינוֹת שֶׁהֶעֱמִיד בְּקִבָּה שֶׁהָיְתָה בְּכְלִי בְּלוּעַ מֻתָּרוֹת אֲסוּר לֶאֱכֹל וּמֻתָּר לְהַשְׁהוֹתָן, רַדְב"ז, כנה"ג. וּנ"ל דְּדִינוֹ כְּדָבָר שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל בִּכְלֵי־חָמֵץ, עי' סִימָן תמז ס"ה, מ"א. וּנ"ל שֶׁהָיְתָה הַקִּבָּה

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

עבה"ט. עַיֵּן בְּשו"ת פְּנִים מְאִירוֹת סִימָן קו שֶׁתְּמַהּ עַל הַמג"א בְּסִ"ק ט בְּשֵׁם תַּרְבַּ"ץ (בְּפ"י וּכְשי"ע הָעתִיקוּ הָרַמְבַּ"ן, וְהוּא ט"ס) דַּאֲפִלּוּ הָדַבֵּשׁ הַחֲמִישִׁי לְזֶה שֶׁנִּתְחַמֵּץ בִּשְׁמָרֵי־שֵׁכָר אָסוּר, שֶׁהֲרֵי בְּי"ד סִימָן קיב וְקִימָן קסז בְּשֵׁם רי"ו מְפוֹרָשׁ לְאַחַר ג' פְּעָמִים וְכֵן בְּפ"א ח"ב סִימָן עה כ' ג"כ עַל דִּבְרֵי הַמג"א ע"ש, וְלִבִּי כ' קח"ג לְהַתִּיר לִכְי שֶׁנִּזְהָר בְּאַחַר חֹדֶשׁ, (אַךְ לֹא מִלְּאֲנִי לִבִּי לְהַתִּיר לְשִׁתּוֹת) בְּפֶסַח, אֲבָל לְהַשְׁהוֹתוֹ נִרְאֶה דְּמֻתָּר, וּכְשו"ת ח"ב סִימָן טז דְּחִזֵּה חָזֵי, שֶׁאִם הָיָה אֶפְשָׁר לְהַקֵּל שֶׁלֹּא לְהַשְׁהוֹתוֹ הָיָה עֲדִיף מִשּׁוּם שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי אִסּוּר, וְכֵן מִשְׁמֵע מִמג"א אִסּוּר חָמֵץ אַף בְּשִׁהְיָה, וְלָכֵן יֵשׁ לְהַחְמִיר אַף בְּשֶׁאֵינוֹ עֲבִי כְּדִבְשׁ וְרָקִיק יֵשׁ לְהַתִּירוֹ בְּהִנָּאָה אחר הַפֶּסַח בְּצִרּוּף הַטַּעַם שֶׁכָּתַבְתִּי מִקִּצּוֹת פִּיסְקֵי דְעִכְּשו שֶׁכֻּלָּם מְבֻטָּלִים אֵין

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אַף שֶׁיֵּשׁ שִׁשִּׁים בַּגְּבִינוֹת כְּנֶגְדָּם, דְּלְטַעֲמָא עֲבִידִי וְלֹא בָּטְלִי. וּמִיהוּ, כָּל זֶה (מא) אֵינוֹ אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, וּבְדִיעֲבַד אִם שָׁנַח וְלֹא בֵּרְרוֹ, בֵּין בִּדְבָר הַמַּעֲמִיד בֵּין בִּדְבָר דְּלְטַעֲמָא עֲבִידְא, וְעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח, (מב) יֵשׁ לְהַתִּיר בִּמְקוֹם הֶפְסֵד מְרֻבֶּה בַּהֲנָאָה[48] עַל־יְדֵי הַשְׁלָכַת הֲנָאַת הַמַּעֲמִיד לִיָּם־הַמֶּלַח[49]. וְכֵן בְּעִסָּה שֶׁהֶחְמִיצָה לְאַחַר הַפֶּסַח בְּשִׁכְרֵי שֵׁכָר (נ) שֶׁעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח, מֻתָּר לְהַנּוֹת מִן הַדִּין אֲפִלּוּ יֵשׁ בָּעִסָּה שִׁשִּׁים נֶגְדָּהּ, וּמִשְּׁעַם מַעֲמִיד דְּאֵין בָּטֵל אֲפִלּוּ בְּאֶלֶף, וְכַנַּ"ל, וּבִמְקוֹם הֶפְסֵד מְרֻבֶּה יֵשׁ לְהַתִּיר בַּהֲנָאָה (נא) עַל־יְדֵי הַשְׁלָכַת הֲנָאַת הַמַּעֲמִיד לִיָּם־הַמֶּלַח: ו (כה) וְיֵשׁ לָהֶם עַל מַה שֶּׁיִּסְמֹכוּ. רוֹצֶה לוֹמַר, דְּאֵין לִלְעֹג עַל הַמִּנְהָג, לוֹמַר שֶׁהוּא טִנְהָג שְׁטוּת וְחֻמְרָא יְתֵרָא, אֶלָּא יֵשׁ לָזֶה (נב) סְמָךְ מִן הַיְרוּשַׁלְמִי[50]. וְאִיתָא שָׁם: הַשַּׁח בֵּיתוֹ בְּצַק, חַיָּב לְבַעֵר: (כו) יָטִיחַ עָלָיו וְכוּ'. וְזֶה מַהֲנֵי אֲפִלּוּ יֵשׁ בַּמָּקוֹם הַהוּא כַּזַּיִת וְיוֹתֵר, וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ט, עַיֵּן שָׁם: ז (ל) אִם יֵשׁ כַּזַּיִת וְכוּ'. רוֹצֶה לוֹמַר, אַף (נג) דִּבְרֵאי מְבַטֵּל לֵהּ בְּשָׁעָשׂוּי לְחַזֵּק בּוֹ שִׁבְרֵי הָעֲרֵבָה, אֲפִלּוּ הָכִי כֵּיוָן דְּחָשִׁיב לֹא בָּטֵל: (לא) עָשׂוּי לְחַזֵּק בּוֹ וְכוּ' אוֹ לִסְתֹּם וְכוּ'. וְאֵין חִלּוּק (נד) בֵּין אִם הָיָה זֶה בְּשׁוּלֵי הָעֲרֵבָה אוֹ לְמַעְלָה בְּשִׁפָּתָהּ: (לב) בָּטֵל בְּמְעוּטוֹ. הַיְנוּ, אַף־עַל־גַּב דְּאִיכָּא פַּלְגֵי וַיְתֵי טוּבָא בְּשֶׁטַח כָּל הָעֲרֵבָה, בֵּיוָן דְּאֵינָן בְּמָקוֹם אֶחָד (נה) בָּטֵל כָּל אֶחָד בִּמְעוּטוֹ לְגַבֵּי הַכֹּלִי: (לג) וְאִם לָאו חַיָּב לְבַעֵר. וְדַוְקָא כְּשֶׁיֵּשׁ בֵּין הַכֹּל כַּזַּיִת דְּאוֹ הַכֹּלִי מְצָרְפוֹ[51], אֲבָל בְּשֶׁלֹּא נִשְׁאַר בֵּין הַכֹּל כַּזַּיִת אֵין צָרִיךְ לְבַעֵרוֹ וַאֲפִלּוּ אֵין עָשׂוּי לְחַזֵּק[52], וּכְדִמוּכַח בְּסָעִיף יא. (נ) אֲבָל בְּאֶמֶת יֵשׁ מַחֲלֹקֶת בֵּין הַפּוֹסְקִים בָּזֶה[53], דְּדַעַת הָרַבָּה פּוֹסְקִים דַּאֲפִלּוּ פְּחוֹת מִכַּזַּיִת צָרִיךְ בְּעוּר[54]; וְדַוְקָא בְּשָׁרְאוּי לַאֲכִילָה קָצָת, אֲבָל אִם הָיָה מִטְּבָּךְ קְצָת וּפְחוֹת מִכַּזַּיִת אֵין צָרִיךְ לְבַעֵר לְכֹלֵי עָלְמָא: ח (לד) כֹּל שֶׁאִלּוּ יִנָּטֵל הַחוּט וְכוּ'. דְּהָיָה הַחוּט עָב, וְעַל־כֵּן הוּא מְצָרְפָן[55] וְהָוֵי (נז) כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד, וְלָכֵן אֵינוֹ מוֹעִיל אֲפִלּוּ (נח) הָיָה עָשׂוּי לְחַזֵּק: (לה) אֵינוֹ צָרִיךְ לְבַעֵר. וְדַוְקָא (נט) בְּשֶׁהָיוּ בְּמָקוֹם הַעֲרֵבָה, דְּאִי לָאו הָכֵי הַכֹּלִי מְצָרְפָן, וְכַנַּ"ל: (לו) שֶׁפְּעָמִים מְקַבֵּץ אוֹתָם. בְּעֵת שֶׁמְּכַבֵּד הַבַּיִת, (ס) וְהָוֵי בְּמָקוֹם אֶחָד: (לז) דְּבוּקִים וְכוּ'. רוֹצֶה לוֹמַר, (סא) בְּגֻמּוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן, כְּדֵי לְהַשְׁווֹתָן, וְהָוֵי כְּמוֹ עָשׂוּי לְחַזֵּק, דִּמְבֹאָר לְעֵיל בְּסָעִיף ז דְּבָזֶה אֵינוֹ חַיָּב לְבַעֵר אֶלָּא־אִם־כֵּן יֵשׁ כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד. (סב) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ אֵין דְּבוּקִים אֵין צָרִיךְ לְבַעֵר, כֵּיוָן דְּהָוֵי פְּחוֹת מִכַּזַּיִת בָּל אֶחָד וְאֶחָד בִּמְקוֹמוֹ, וְלֹא חִישִׁינַן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מא) לְדַעַת רֹב פּוֹסְקִים: (מב) חֹק־יַעֲקֹב וּמְקוֹר־חַיִּים וְחַיֵּי־אָדָם: (נ) מַהֲרַ"ם לוּבְלִין וְאַלְיָה רַבָּה: (נא) חֹק־יַעֲקֹב וּמְקוֹר־חַיִּים: (נב) וּמִכָּל מָקוֹם רָאוּי גְּמוּרָה לֵיכָּא, דְּהָכָא כְּשֶׁשָּׁהָה עַל הַכֹּחַ כְּעֵין שֶׁשָּׁהוּ בְּטֵיט דְּיָכוֹל לְהִתְקַבֵּץ כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד, אֲבָל לֹא בִּנְגִיעָה מוּעֶטֶת וב"ח. וְהַעִנְיָן, דְּיִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים הֵם וְנֶהֱגוּ לְהַחְמִיר אֲפִלּוּ בְּמִשֶּׁהוּ: (נג) רַשְׁ"י: (נד) דְּהָכָא דַּעָה זוֹ הִיא דַּעַת רַשְׁ"י וְהָרַמְבַּ"ם דְּפָסְקוּ כְּלִשְׁנָא בַּתְרָא דְּרַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל, וְלֹא סָבִירָא לְהוּ כְּאַבָּיֵי דְּמַחְלֹק בֵּין מָקוֹם לִישָׁה לְשֶׁלֹּא בְּמָקוֹם לִישָׁה, עַיֵּן בְּבֵית־יוֹסֵף וּבְאוֹר הַגְּרַ"א: (נה) וְאֵין שִׁיּוּךְ לוֹמַר שֶׁהַהוּא עָשׂוּי לְחַזֵּק, כֵּיוָן שֶׁהוּא בְּטֵלִין לְגַבֵּהּ [עוֹר"ש]: (נו) מִגֵּן־אַבְרָהָם וְחֹק־יַעֲקֹב: (נז) רַשְׁ"י. וּפְשׁוּט דְּבָזֶה אֲפִלּוּ אֵין בֵּינֵיהֶם כַּזַּיִת בְּשֶׁלְמוּת כִּי אִם בְּצִרּוּף הַחוּט גַּם־כֵּן חַיָּב לְבַעֵר, וְהָא דְּתָנֵי בְּגֶמָרָא דְּחַיָּב בֵּי חֲצָאֵי זֵיתִים, לְאַשְׁמְעִינַן דְּכֹלָּא נְעִילִין אֵינוֹ צָרִיךְ לְבַעֵר: (נח) מִגֵּן־אַבְרָהָם וְתוֹסֶפֶת רִאשׁוֹנִים: (ס) וְאַף דְּכְבִיכִי אֵינוֹ עָשׂוּי לְחַזֵּק, אֲפִלּוּ הָכִי אִי לָאו טַעֲמָא שֶׁעַל־יְדֵי כְּבִידוּ מִתְקַבֵּץ לֹא הָיָה חַיָּב לְבַעֵר, דְּכָל חֲצִי זַיִת עוֹמֵד בִּכְנִי בַּיִת וְלֵיכָּא טַעֲמָא דְּצָרוּף כְּמוֹ לְעֵיל גַּבֵּי כֹּלִי שֶׁהַכֹּלִי מְצָרְפָן [ב"ח והגר"א]: (סא) מִגֵּן־אַבְרָהָם בְּשֵׁם סַמַּגִיד־מִשְׁנָה וְתוֹסֶפֶת־מִשְׁנָה [וְלֹא הֶעְתִּקְתִּי דִּבְרֵי הַשַּׁ"ז, דְּהִשִּׁיגוּ עָלָיו. עַיֵּן בְּפְרִי־מְגַדִּים], וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ"א. וּמִכָּל מָקוֹם דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר טְרֵפָה קְצָת, הֵבָיְרִיךְ יא לְהַתִּיר שִׁיטַת הָרַי"ף דְּהַשַּׁעַם הוּא מִשּׁוּם צְרוּף כֹּלִי, וּמִמֵּילָא דְּבַיִת דְּלֹא שַׁיָּךְ צְרוּף, כְּדִאִיתָא בִּירוּשַׁלְמִי, הֵבִיאוֹ הַגְּרַ"א, אֲפִלּוּ אֵינָן דְּבוּקִים אֵינוֹ צָרִיךְ לְבַעֵר, וְצָרִיךְ עִיּוּן: (סב) הָרֹא"ש:

תִּרְגּוּם : 1 תִּמֵּד.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

ג בְּרֵיתָא שָׁם
ס תרומת הדשן

לְבַעֵר, (יג) [יד] אֶלָּא (לה) מְבַטְּלוֹ בְּלִבּוֹ וְדַיּוֹ: ט *חָמֵץ שֶׁנִּתְעַפֵּשׁ (לט) קֹדֶם זְמַן אֲסוּרוֹ וְנִפְסַל מֵאֲכִילַת הַכֶּלֶב, אוֹ שֶׁשָּׂרְפוֹ בָאֵשׁ (מ) (קֹדֶם זְמַנּוֹ) (ר״ן) וְנֶחֱרַךְ *עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְכֶלֶב, (מא) אוֹ שֶׁיִּחֲדוֹ לִישִׁיבָה (מב) וְטָח אוֹתוֹ בְּטִיט, (מג) מֻתָּר לְקַיְּמוֹ בְּפֶסַח: י °דִּיוֹ שֶׁהוּא מְבֻשָּׁל בְּשֵׁכַר שְׁעוֹרִים, (מד)

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

להחמיר כלי האי, ע״ש. ויעין לקמן סימן תמז ס״ק יד מ״ש שם על מ״ש בבה״ט משו״ת ב״ח. ועיין סימן תמח בענין שמרים מחמץ שעה״פ: [יג] **אֶלָּא מְבַטְּלוֹ.** עבה״ט. ועיין

בֵּאוּר הֲלָכָה

כִּבְיוֹם הִנָּדִים מִבֹּאֶר כֵּן גַּם בַּשחר בָּשֵׁם רִאשׁוֹנִים לְהָאִיר מִטַּעַם זֶה, וּמִדְּלָלַל שָׁם גַּם דִּין דִּנְיָרוֹת דְּבוּקִים מִשְּׁמַע דְּהַכֹּל מִטַּעַם אֶחָד, כְּדִבְרֵי הַפְּרִי חָדָשׁ. וְתִמַּהּ מַה שֶּׁפִּדְּקוּ נוֹרְכֵי סִפָּרִים הַנְּיָרוֹת כְּרֶכֶב שֶׁל חֹמֶץ אַף קֹדֶם פֶּסַח, לְרֵעָה רִאשׁוֹנָה בְּתַדְאִי מַהַר, דְּמִתְיַבֵּשׁ תֵּכֶף, וְכַנ״ל, וּלְדֵעַת הַיֵּשׁ־מַחֲמִירִין נַמִּי יֵשׁ לוֹמַר דְּמִתַּם, דְּהָא אֵין נִכָּר הֶחָמֵץ מִבַּחוּץ. וּמַה שֶּׁכָּתַב הַהַרְמַ״ת־הַדָּשָׁן דְּבְדַעַת הַיֵּשׁ־מַחֲמִירִין לַעֲשׂוֹת בְּלֵילָה רַבָּה, יֵשׁ לוֹמַר דְּדַוְקָא בְּחֻלּוֹנוֹת כָּתַב כֵּן, כְּדִי שֶׁיְּהֵא נִבְלָע בֵּין הַסְּדָקִים וְלֹא יִבְצְבֵץ מִבחוּץ, וּבִפְרָט לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַחֹק־יַעֲקֹב דְּכֵיוָן דְּעִקָּרוֹ הוּא חָמֵץ נִקְשֶׁה אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בְּשִׁגְרָאָה מִבַּחוּץ, וְלֹא הִזְכִּיר הַתְּנַאי שֶׁיְּהֵא בְּלֵילוֹתוֹ רַבָּה, וְכֵן בְּחֻלּוֹנוֹת לֹא הוּפַר תְּנַאי זֶה, עַיֵּן שָׁם. וּבַר מִכָּל זֶה אֶפְשָׁר לוֹמַר דְּעִנְיָנוֹ אֵינוֹ דּוֹמֶה לְחֻלּוֹנוֹת, דִּשָּׁם סוֹפוֹ עוֹמֵד לְגָרֵד הֶחָמֵץ מִן הַחֻלּוֹנוֹת, וְכֵן לְעִנְיַן נְיָרוֹת דְּסוֹפָם אֶפְשָׁר גַּם כֵּן שֶׁיְּפָרְדֵם, טָה שֶׁאֵין כֵּן לְעִנְיַן כּוֹרְכֵי סִפָּרִים דְּמֻכְרָח בִּתְחִילָּה וְעַשָּׂה לְכָתְחִלָּה עַל־מְנַת שֶׁיִּשָּׁאֵר כָּךְ, אֶפְשָׁר דְּהוּא בִּכְלַל חָמֵץ שֶׁנִּפְלָה עָלָיו מִפֹּלֶת שֶׁהוּא כְּמִבֹּעָר: * חָמֵץ שֶׁנִּתְעַפֵּשׁ וְכוּ׳ וְנִפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב. דְּע, דְּדַעַת הָרַאֲב״ד דְּבִשְׁאוֹר חַיָּב לְבַעֵר אֲפִלּוּ אִם נִתְעַפֵּשׁ עַד שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב, וּלְדַעַת הָרַמְב״ם אֵין לְחַלֵּק בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּמַגִּיד־מִשְׁנֶה וְכֶסֶף־מִשְׁנֶה שֶׁהִכְרִיעוּ לְהַלָּכָה כְּדַעַת הָרַמְב״ם וְכֵן הָעִתִּיק הַמַּגֵּן־אַבְרָהָם. וְעַיֵּן בִּכְרִי חָדָשׁ וְהַגָּרְ״א שֶׁהֶבִיאוּ סָעַד לִדְבְרֵי הָרַאֲב״ד מִתּוֹסֶפְתָּא דְּבֵיצָה פֶּרֶק א דְּאִיתָא שָׁם דְּשְׁאוֹר נִקְרָא מִשֶּׁיִּפָּסֵל לַאֲכִילַת כֶּלֶב, וְסִפְרֵי חָדָשׁ הִכְרִיעַ מִכֹּחַ זֶה דַּהֲלָכָה כְּהָרַאֲב״ד. וְהִנֵּה לְכאוֹרָה הוּא הֶמְיָה גְּדוֹלָה עַל הָרַמְב״ם מִתּוֹסֶפְתָּא זוֹ, אֲבָל לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי יֵשׁ לוֹמַר, דִּסְבִירָא לֵהּ לְהָרַמְב״ם וְכָל הָעוֹמְדִים בִּשִׁיטָתוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַכֶּסֶף־מִשְׁנֶה שָׁם, דְּאַף דְּחִיבָּה הַתּוֹרָה לִשְׁאוֹר אַף שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב, הֵינוּ כְּשֶׁנִּפְסַל מֵחֲמַת חִמְצוֹ, שֶׁנִּתְחַמֵּץ כָּל־כָּךְ עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילָה אַף לְכֶלֶב, דְּמִשּׁוּם זֶה לֹא נָחֲשַׁב בְּעֵפָר וּדְהָוֵי כִּדְבָר חָמֵץ שֶׁשָּׂפְכוּ בְּתוֹכוֹ דָּבָר חָרִיף בְּיוֹתֵר וְאֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱכל מֵחֲמַת חֲרִיפוּתוֹ, דַּעֲבוּד זֶה לֹא יִבָּטֵל מִמֶּנּוּ שֵׁם אֹכֶל. אֲבָל אִם הַשְּׁאוֹר נִתְקַלְקֵל כָּל־כָּךְ עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְכֶלֶב מֵחֲמַת צְפוּשׁוֹ, שֶׁאַף אִם לֹא הָיָה נִתְקַל כָּל־כָּךְ גַּם־כֵּן לֹא הָיָה רָאוּי לְכֶלֶב מֵחֲמַת שֶׁנִּתְעַפֵּשׁ וְנִפְסַל, שֶׁפִּיר יֵשׁ לוֹמַר דְּזֶהוּ נֶחֱשָׁב כְּעֵפָר, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַי״ף דְּלָבָן אִם נִתְעַפֵּשׁ עַד שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב אֵינוֹ חַיָּב בִּבְעִירוֹ מִשּׁוּם דְּהָוֵי כְּעָפָר, וְעַל־כֵּן מַה לִּי אִם חֶמְצוֹ נַעֲשָׂה כְּעֵפָר אוֹ שֶׁאוֹר נַעֲשָׂה עָפָר. וּבְיוֹתֵר מִזֶּה מָצָאתִי בְּכֶסֶף־מִשְׁנֶה שָׁם בְּפֶרֶק א מֵחָמֵץ וּמַצָּה שֶׁכָּתַב, דְּאַף לְדַעַת הָרַאֲב״ד אִם נִפְסַל הַשְּׁאוֹר מֵאֲכִילַת כֶּלֶב פָּטוּר עַל אֲכִילָתוֹ, וְאֵינוֹ חַיָּב רַק בִּבְעוּרוֹ מִשּׁוּם דִּרְאוּי לְחֻמֵּצ בָּהּ עִסּוֹת אֲחֵרוֹת. וְהִנֵּה הַפְּרִי־מְגַדִּים נִשְׁאַר בְּצָרִיךְ עִיּוּן עַל דִּבְרֵי מְתוֹסֶפְתָּא הנ״ל, וּלְפִי דִּבְרֵינוּ הנ״ל נִיחָא. דְּהֵיכָא דְּאֵינוֹ רָאוּי לְכֶלֶב מֵחֲמַת עִפּוּשׁוֹ לֹא חִיְּבוּהוּ תּוֹרָה וְכנ״ל. וְרַק לְעִנְיַן בְּעוּר סְבִירָא לֵהּ לְהָרַאֲב״ד דְּחַיָּב. וַאֲפִלּוּ אִם נֹאמַר דְּלֹא כְּכֶסֶף־מִשְׁנֶה, אֶלָּא דִּלְדִבְרֵי הָרַאֲב״ד אֵין חִלּוּק בֵּין אֲכִילָה וּבֵין בְּעוּר, לְדִבְרֵי הָרַמְב״ם וְסִיָּעְתּוֹ שֶׁפִּיר יֵשׁ לוֹמַר סְבָרָא הַנַּ״ל, דְּהֵיכָא דְּמֵחֲמַת עִפּוּשׁוֹ אֵינוֹ רָאוּי מֵחֲמַת לְכֶלֶב אֵינוֹ חַיָּב בֵּין בַּאֲכִילָה וּבֵין בְּבִעוּר: * **עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְכֶלֶב.** וְאַף־עַל־גַּב דְּכִשְׁאָר אִסּוּרִים

בַּאֵר הֵיטֵב

מעל״ע בכלי־חֶמֶן כמ״ש בי״ד ס״ס פ״ז, וע״ל ס״ק א. וְכתב הבאֵר־הֵיטב אֲשֶׁר לְפָנַי: ונ״ל שֶׁהָאֲמִיד בְּפֶסַח דּוּ״ק, וְלֹא יָדַעְתִּי לָמָּה: (יג) **אֶלָּא מְבַטְּלוֹ.**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בָּזֶה שֶׁיִּתְקַבְּצוּ בְּמָקוֹם אֶחָד. וּמִכָּל מָקוֹם בְּזִמּוּל (סג) צָרִיךְ לְכַלּוֹת עַלְמָא, וְאִם לֹא בִּטֵּל קֹדֶם זְמַן אֲסוּרוֹ צָרִיךְ לְבַעֵר אַחַר־כָּךְ: **(לה) מְבַטְּלוֹ בְּלִבּוֹ וְדַיּוֹ.** דְּזֶהוּ (סד) בַּעֵינָא בַּגְּמָרָא אִם מִצְטָרְפִין, וְלִבֵּן כֵּיוָן שֶׁבִּטֵּל אַחַר־כָּךְ הָוֵי לֵהּ סְפֵקָא דְּרַבָּנָן וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְבַדֵּק: **ט (לט) קֹדֶם זְמַן אֲסוּרוֹ וְנִפְסַל וְכוּ׳.** רוֹצֶה לוֹמַר, שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב (סה) קֹדֶם זְמַן אֲסוּרוֹ, דְּאִם קֹדֶם פֶּסַח לֹא נִתְקַלְקֵל רַק מֵאֲכִילַת אָדָם, וּבְתוֹךְ הַפֶּסַח נִתְקַלְקֵל כְּיוֹתֵר עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילַת כֶּלֶב, הָיָה חַיָּב לְבַעֵר, כֵּיוָן שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁהִגִּיעַ זְמַן חִיּוּב הַבִּעוּר הָיָה רָאוּי עֲדַיִן לַאֲכִילַת כֶּלֶב: **(מ) קֹדֶם זְמַנּוֹ.** לְאַפּוֹקִי (סו) לְאַחַר זְמַנּוֹ, לֹא נִפְקַע אִסּוּרוֹ עַד דְּיָשְׂרִיף לֵהּ לְגַמְרֵי: **(מא) אוֹ שֶׁיִּחֲדוֹ לִישִׁיבָה וְכוּ׳.** שֶׁהָיָה לוֹ (סו) גּוּשׁ עֲבָה שֶׁל חֹמֶץ, בֵּין עִפָּה קָשָׁה וּבֵין פַּת, וְיִחֲדוֹ לִישִׁיבָה קֹדֶם פֶּסַח, וְאַף דְּכַדַּעְתֵּה סְלָקוּ מִתּוֹרַת אֹכֶל וּבְטָלוּ רַק לְגַבֵּהּ, אֲפִלּוּ הָכִי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא טָח בְּטִיט לֹא מַהֲנֵי בְּטוּלוֹ, וְטָח בְּטִיט לְחוּדֵהּ לֹא מַהֲנֵי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יִחֲדוֹ לִישִׁיבָה: **(מב) וְטָח אוֹתוֹ בְּטִיט.** וְיָצָה מַהֲנֵי (סח) אֲפִלּוּ לֹא נִפְסַל הֶחָמֵץ מֵאֲכִילָה[56], וְהַטַּעַם, מִשּׁוּם (סט) דִּבְטֵלָה עַל־יְדֵי־זֶה מִשֶּׁם אֹכֶל. וְהִנֵּה מִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר מַשְׁמַע דְּצָרִיךְ לָטוּחַ אוֹתוֹ מִכָּל צַד, אֲבָל בְּגֶמָרָא אִיתָא 'וְטָח פָּנָיו בְּטִיט', וְאוּלַי הִמְפָרֵשׁ 'פָּנָיו' (ע) הַיְנוּ פְּנֵי הַכִּפַּת־שְׁאוֹר מִכָּל צַד: **(מג) מֻתָּר לְקַיְּמוֹ בְּפֶסַח.** וְהוּא הַדִּין דְּמַתִּיר (עא) בַּהֲנָאָה, אֲבָל בַּאֲכִילָה אָסוּר (עב) מִדְּבָּנָן עַד אַחַר הַפֶּסַח: וְאַף־עַל־גַּב דַּאֲכִילָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה הִיא דָּהָא נִפְסָל לַכֹּל, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהוּא רוֹצֶה לֶאֱכל אָסוּר הֵיכָא אַחֲשְׁבֵהּ[57]. וְדַוְקָא בָּזֶה דְּאַחֲשְׁבֵהּ, (עג) אֲבָל אִם נָפַל מִפִּילָא חָמֵץ זֶה שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב לְתוֹךְ הַמַּאֲכָל[58], אֲפִלּוּ רַק בְּרֻבּוֹ, אֵין לֶאֱסֹר לֶאֱכל אוֹתוֹ הַמַּאֲכָל, דָּהָא חָמֵץ זֶה הוּא בְּעֵפָרָא בְּעַלְמָא[59]. וְאַלְמוּדַ״י שֶׁעוֹשִׂין מִשֶּׁמֶן דָּגִים עִם לֶחֶם קְלוּי קֹדֶם הַפֶּסַח, (עד) אִם יָרוּעַ לוֹ שֶׁהַלֶּחֶם הָיָה קָלוּי כָּל־כָּךְ עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילָה (עה) וְאִם אֵינוֹ יָרוּעַ לוֹ, אָסוּר אַף לְקַיְּמוֹ וְלַהֲנוֹת מִמֶּנּוּ: **ל (מד) דְּיוֹ שֶׁהוּא מְבֻשָּׁל וְכוּ׳.** רוֹצֶה לוֹמַר, קֹדֶם

(סג) מִכָּן־אֲבָרְהָם. וְעַיֵּן פְּרִי־מְגַדִּים דְּאִיכָּא בְּעַלְמָא הוּא לֹא אֲמְרִינַן אֵלָּא־אִם־כֵּן אֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילַת כֶּלֶב, כְּדִמּוּכָח מֵרִי״ף בְּשִׁיטָה זוֹ, וְאַף שֶׁאַחַר־כָּךְ נִתְקַלְקֵל בְּיוֹתֵר, זֶה לֹא מָבָרֵעַ חִיּוּבוֹ, וּכְמוֹ שֶׁהִסְפִּימוּ הַפּוֹסְקִים דְּאִם נִתְקַלְקֵל הַחָמֵץ בְּתוֹךְ הַפֶּסַח עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְכֶלֶב חַיָּב לְבַעֵר: (סו) ר״ן וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: (סז) בְּגֶמָרָא אִיתָא 'כִּפַּת־שְׁאוֹר שֶׁיִּחֲדוֹ לִישִׁיבָה', וּבְגֶמָרָא אִיתָא בְּשֵׁם רַב 'טָח פָּנָיו בְּטִיט', וּפֵרֵשׁ רש״י לְתַקָּנָה לִישִׁיבָה, וּמִשְּׁמַע מִזֶּה דְּתַרְתֵּי בְּעִינַן, יִחוּד לִישִׁיבָה וְגַם טָח פָּנָיו לְחוּד לֹא מַהֲנֵי. וְהִנֵּה בְּב״ח הִסְכִּים דְּטָח פָּנָיו לְחוּד גַּם־כֵּן מַהֲנֵי, וְהוֹכִיחַ זֶה מִמַּה דְּבָצַק שֶׁבְּסִדְקֵי הַכֵּלִים, וּבֶאֱמֶת אֵינוֹ רְאָיָה, דְּזֶה מָשִׁיב כֵּיוָן דְּיִחּוּד לִישִׁיבָה דְּסִינוּ לְתַשְׁמִישׁ, וְכֵן מִדְּטָח בְּטִיחַ, עַיֵּן שָׁם, וְגַם מַה שֶּׁהֵבִיא רְאָיָה מִמַּה דְּכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּמַהֲנֵי בְּצֵרוּפֵי לְטוּחַ בְּטִיט, דְּהָתָם עַל יְדֵי הַבָּצַק שֶׁמְּצָא שָׁם בְּנֵדִי מַהֲנֵי הַטִּיחָה, דְּמִתְעָרֵב מְעַט הַבָּצַק עִם טִיט וְחָשִׁיב כְּצָלְמָא כְּמוֹ שֶׁאֵין כֵּן הָכָא כְּכִפַּת־שְׁאוֹר שֶׁהוּא עִפּוּל גָּדוֹל - וְכִי מִשּׁוּם שֶׁטָּח פָּנָיו יְהִבְּשֵׁל כָּל הֶחָמֵץ שֶׁלְּמַעְלָה בְּטִיט, וַהֲלֹא יָכוֹל לְגָרֵד הַטִּיט מִלְּמַעְלָה עִם מְעַט הַבָּצַק שֶׁתַּחְתָּיו וְיִשָּׁאֵר לוֹ הַשְּׁאָר נָקִי? וְגַם לִדְבָרֶיהָ, מַאי סַיְּעֵנִי דְּטָח פָּנָיו לֹא טָח לֹא, לִישָׁנֵי דְּטָח מַהֲנֵי אֲפִלּוּ בְּלֹא יִחּוּד לִישִׁיבָה, וְיִחּוּד מַהֲנֵי בְּלֹא טָח? אֲבָל וַדַּאי דְּטָח בְּלֹא יִחּוּד לֹא מַהֲנֵי, אַחַר־כָּךְ מָצָאתִי בְּרַבֵּנוּ חַנַנְאֵל וּבְעִטּוּר שֶׁמְּשַׁמֵּעַ דְּהָרִיא כְּפֵרוּשׁ רַשׁ״י דְּבָעֵינָן תַּרְוַיְהוּ, וּדְלֹא כְּפִ״ח: (סח) וְאַף דְּמִשֶּׁלְחָן־עָרוּךְ לֹא מִיכַּח אֲבָל כְּשֹׁאֵ נִפְסַל הֶחָמֵץ שֶׁבְּתוֹכוֹ מֵאֲכִילַת כֶּלֶב, אֲבָל מִלְּשׁוֹן הָרַמְב״ם שֶׁלֹּא הִתְעִיק זֶה כְּלָל כְּמוֹךְ לְעִנְיַן פַּת שֶׁעִפְּשָׁה, אֲבָל בְּסִתְמָא כְּשְׁאוֹר שֶׁיִּחֲדוֹ לִישִׁיבָה', מִשְׁמַע בִּדְבָרֵינוּ, וְגַם הַגְּמָרָא מְדַמֶּה לֵהּ לְבָצַק שֶׁבְּסִדְקֵי עֲרֵבָה, וְשָׁם נְמִי הָלֹא לֹא מִפְסַל כְּלָל בַּאֲכִילָה: (סט) וְאַף־עַל־גַּב דִּבְעִלְמָא אֲפִלּוּ בְּטָלוּ בְּהֶדְיָא וְחָשְׁבֵהּ לְעִפְרָא לֹא מְהֲנֵי מִדְּבָנָן, הָכָא מִשּׁוּם דְּלְמָא אָתֵי לְמִיכַל, הָכָא לֹא שַׁיְּכָא וְהָא יְחִדוֹ לִישִׁיבָה וְגַם מָאִיס: (ע) וּבְרֹאשׁ״ אִיתָא שָׁם 'שָׁטַח פָּנָיו לְהַקְנוֹתָהּ לִישִׁיבָה', מִשְׁמַע דְּרַק לְמִעְלָה בִּמְקוֹם הַמּוּשָׁב, אֲבָל בְּקַרְקַע־הַתַּנּוּר אֵיכָא הִלְהַרֹא״שׁ הֵינוּ מִכָּל צַד, אֲבָל אֵינוֹ מְכֻחָּד, עַיֵּן שָׁם בְּרֹא״שׁ: (עא) פְּרִי־מְגַדִּים: (עב) טַ״ז. וְנִרְאֶה דְּהַשּׁ״ז לֹא קָאֵי רַק עַל חָמֵץ שֶׁנִּתְעַפֵּשׁ אוֹ שֶׁשָּׂרְפוֹ וכו׳ וְלֹא עַל שֶׁיִּחֲדוֹ לִישִׁיבָה, דְּהֶחָמֵץ שֶׁנִּפְּלוּ עָלָיו הַמַּפּוֹת שֶׁל הַכִּפַּת הִלָּא רָאוּי לַאֲכִילָה, וְרַק לְעִנְיַן בְּעוּר מִשּׁוּם שֶׁאַחַר הַתַּרִיכָה הָיָה רָאוּי עֲדַיִן לַאֲכִילַת כֶּלֶב, אֲבָל אִם יָרוּעַ לוֹ שֶׁהַתַּרִיכָה הָיָה בְּיוֹתֵר עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילַת כֶּלֶב גַּם הוּא מוֹדֶה: (עה) מוּכָח מִפּוֹסְקִים:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תמב

בִּיאוּרִים וּמוֹסָפִים

[משנ"ב ס"ק מב]

וְגַם מֵהֲנֵי אֲפִלּוּ לֹא נִפְסַל הֶחָמֵץ מֵאֲכִילָה[56].

56) וכן צמחי נוי שיש בהם חיטים ושעורים שהחמיצו ודם צבועים בצבע או משוחים בלכה, כתב בשו"ת אור לציון (ח"ג פ"ה תשובה ז) שמותר להשהותם, שכיון שייחדם לשם נוי ועשה בהם מעשה של צביעה ומשיחה, בטל מהם שם אוכל.

כמו כן רעל עכברים המורכב מחיטים המצופות ברעל, כתב בשו"ת אבן שתיה (או"ח סוף סי' יז) שמותר להשהותו, שכיון שייחר אותן לשמש כרעל לעכברים ואף ציפה אותן, בטל מהן שם אוכל, וכן כתב בשו"ת אור לציון (שם תשובה ח). והוסיף, שהחיתר הוא מהטעם הנ"ל, אבל מטעם שאין הן ראויות למאכל כלב, אין להתירן, שהרי החיטים עצמן ראויות לאכילה, שכן אפשר לקלף מעל גבן את הרעל ולאוכלן. מאידך, דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני פסח פ"ו ס"ק ג) שהטעם שמותר להשהותן הוא משום שאין הן ראויות לאכילת כלב, שכן לא ניתן לקלף את הרעל כולו, ואם כן גם לאחר הקילוף הרי הן מסוכנות למאכל, ולכן מותר להשהותן.

[משנ"ב ס"ק מג]

כֵּיוָן שֶׁהוּא רוֹצֶה לֶאֱכֹל אֲסוּר דְּהָא אַחְשְׁבֵהּ[57].

57) ואף על פי שהנשבע שלא יאכל ואכל עפר, הרי זה פטור [כמבואר בגמרא שבועות כב, ב], ואין אומרים שכיון שאוכלו מחשיבו כמאכל, ביאר הב"ח שיש להלק בין פת שנתעפשה או נחרכה, לעפר, שכן עפר אינו נאכל אפילו על ידי תערובת, אבל פת שנתעפשה או נחרכה ונפסלה מאכילת כלב, אף על פי שאינה ראויה לאכול כמות שהיא בפני עצמה, מ"מ על ידי תערובת הרי היא נאכלת, וכשם שעושים אלמוד"ם מלחם קלוי שאינו ראוי לכלב, כמובא במשנ"ב כאן. וראה ברוך טעם (שער הכולל תחילת דין א).

[משנ"ב שם]

אֲבָל אִם נָפַל מִמֵּילָא חָמֵץ זֶה שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב לְתוֹךְ הַמַּאֲכָל[58].

58) וביאר החזו"א (או"ח סי' קיז ס"ק ה), שאם החמץ נפל ממילא, כשאוכל את התערובת אין הוא מחשיב את החמץ למאכל, אבל כשנתנו בכוונה, כשאוכל את התערובת הרי הוא מחשיב גם את החמץ.

[ובכך ביאר החזו"א (שם), את דברי השו"ע לעיל (ס"ד) שאסור לאכול דבר שאינו ראוי לאכילה שנתערב בו חמץ בגון התריאק"ה, שהיינו באופן שעירב בו את החמץ בכוונה, ולפיכך אסור לאוכלו אף על פי שהחמץ שבתוכו אינו ראוי לאכילה].

[משנ"ב שם]

דְּהָא חֲמֵץ זֶה הוּא בְּעַצְמָא בְּעַלְמָא[59].

59) והחזו"א כתב (שם סי' קטז ס"ק ז ד"ה שם הי"ב), שאפילו אם החמץ לא נפסל מאכילת כלב אלא מאכילת אדם, מותר לאכול את התערובת, שכיון שהוא מעורב בדבר אחר אין הוא ראוי להחמיץ עיסות אחרות. [והוסיף, שזאת בתנאי שאי אפשר להפריד את החמץ מן התערובת, ובגון שהחמץ נימוח בתוכה].

[שעה"צ ס"ק עב]

וְכֵן לְעִנְיַן בְּצוֹר פְּרוּרוֹ מִשּׁוּם שְׁבָטְלוֹ[60].

60) והחזו"א (או"ח סי' קטו ס"ק ה) הסתפק ברבר, וכתב שאפשר שאף ביחדו לישיבה האיסור לאוכלו אינו מדאורייתא, שכיון שבשעה שייחד את החמץ לישיבה נתבטל ממנו דין אוכל, אף על פי שכשחזר ואבלו נתבטל יחודו והרי הוא אוכל, מ"מ הרי זה כאוכל שנוצר שלא מחמשת מיני דגן ואין איסור לאוכלו מדאורייתא, שהרי חמץ הוא העשוי מחמשת מיני דגן דוקא.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תמב

(מה) מֻתָּר (יג) לְכָתֵּב בּוֹ: **יא** [ע]עֲרֵבוֹת שֶׁלָּשִׁין בָּהֶן חֻמֶּץ, (מו) אֵין לִסְמֹךְ עַל מַה שֶּׁרוֹחֲצִים אוֹתָן בְּחַמִּין וּמְנַקְּרִין הֶחֻמֶּץ מֵהֶן, כִּי (מז) אִי אֶפְשָׁר לְנַקְּרָן שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר בָּהֶן בֵּין הַפֹּל כַּזַּיִת, וְהַפְּלִי מְצָרְפוֹ; וְצָרִיךְ לִתְּנָן בְּמַתָּנָה לְאֵינוֹ־יְהוּדִי (מה) עַד לְאַחַר הַפֶּסַח אוֹ לְטוּחָן בְּטִיט, (מט) [פ]וְהוּא הַדִּין (יד) לְבַצֵּק שֶׁבִּכְלִי נָסָרִים שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיאוֹ: הגה וְטוֹב לַעֲשׂוֹת כֵּן (נ) בְּכֵלִים שֶׁמַּנִּיחִים בָּהֶם כָּל הַשָּׁנָה (מהרי״ו) וְכֵן (עו) (נא) בִּכְלִים שְׁמַּנִּיחִים בָּהֶם פַּת כָּל הַשָּׁנָה, וּמַפָּה שֶׁהָיְתָה מֻנַּחַת עַל (עו) שֻׁלְחָן לֹא מַהֲנֵי לָהּ נְעוּר, (נב) וְצָרִיכָה כְּבִיסָה כְּדֵי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עָלֶיהָ בְּפֶסַח (מהרי״ל):

ע סוּר בְּשֵׁם רַפִּי תְּיוּאֵל הְפוּרַשׂ

פ רוֹקֵחַ

בְּאֵר הֵיטֵב

וְאִם אֵרַע שֶׁלֹּא בְּשֵׁל חֻמָּץ, חַיָּב לְבַעֵר בְּכָל עֲנָא, ט״ז: (יג) לְכָתֵּב. וְדַוְקָא שֶׁבִּשֵּׁל א״י בְּפֶסַח אָסוּר לְכָתֵּב בּוֹ, כֵּיוָן שֶׁלֹּא נִפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב קֹדֶם זְמַנּוֹ. וְאִם נָפַל דַּיּוֹ אוֹ חֻמָּץ שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב לְמֵאכֶל, אֲפִלּוּ בְּרִבְעָא בְּעִלְמָא בְּטִיל, ח״י: (יד) לְבַצֵּק. וְכֵן הַמְּנַהֵג לַעֲשׂוֹת לְרַפֵּי מוֹלִיתָא וְעֵצִים מְגֻלְגָּלִין וְכָל הַכֵּלִים שֶׁשְּׁמּוּשָׁם בְּעִסָּה, מַהֲרִי״ל. וְכָתַב שכנ״ג: וְנֶשֶׁי דִּידָן מְנַקְּרִין אוֹתָן הֵיטֵב וּמְצַנְּיְרִין. וַאֲפִלּוּ עֲרֵבָה שֶׁלָּשִׁין בָּהּ, נִרְאֶה מִמַּ״ח דְּאֵינוֹ אֶלָּא חֲמִרָא. וַעֲרֵבוֹת הָעֲשׂוּיוֹת מֻחֲתֵיכָה אַחַת וְאֵין בָּהּ שׁוּם סָדָק, פְּשִׁיטָא דְּיָכוֹל לְנַקְּרָן: (עו) כֵּלִים. הֵינוּ סַלִּים שֶׁל נְצָרִים: (נא) שֶׁק. כַּתַּב לְבוּש: אֲבָל שֶׁקִּין עֲצֻמִּין לֹא סַגִּי בִּנְעִיר וְכִבּוּס. כָּתַב א״ז: ה״ה שֶׁק חָדָשׁ שֶׁנּוֹתְנִין בּוֹ קֶמְחָא דְּפֶסַח, אִם רוֹצִים לְכַבְּסוֹ וְלַלְחֵז בּוֹ קֶמְחָא דְּפֶסַח צָרִיךְ לְהַתִּיר הַתְּפִירוֹת וְכָל הַטְּלָאִים, וְכֵן הָיָה רוֹגֵשׁ זְקֵנִי הַגָּאוֹן ז״ל. וְצ״ע אִם נָתְנוּ בּוֹ קֶמַח בְּדִיעֲבַד בְּתוֹךְ הַפֶּסַח בְּלִי הֶחֵר הַהֶפְסֵדוֹת אִם יֵשׁ לְהַתִּיר אֲפִלּוּ בְּאֵכִילָה, וּבְכ״ח ס״ס תנ״ג הֶחְמִיר אַף בְּשֵׁשׁ שֶׁאֵין בּוֹ טְלָאִים וּתְפִירוֹת, וְזִקְנִי ז״ל נָהַג לְהָקֵל כְּמַשְׁמָעוּת הַשּׁ״ע, וְכֵן שכנ״ג כָּתַב שֶׁנָּהֲגוּ כֵּן, ע״כ. וְכָתַב מ״א: וְלֹא מַהֲנֵי הַדָּחָה בְּעַלְמָא, דְּאַדְרַבָּה הַבָּצֵק נִדְבָּק בּוֹ, וְצָרִיךְ בְּבוּס בְּחֻמִּץ וְאָפֶר וַחֲבִיטָה. וְסוֹבָא״ק[1] דֶּרֶךְ לִשְׁרוֹתוֹ בְּשָׁכָה, וְצָרִיךְ לְגָרְדוֹ בְּחֻדָּד אוֹ לַעֲשׂוֹת מְחִצָּה לְפָנָיו, וְכֵן כַּרְכֹּם, עמ״א סִימָן תסז ס״ק י. וְנ״ל הַכֹּל לְפִי הַמְּדִינָה:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּמגא״ס ס״ק א לְעִנְיַן חֲצִי שִׁעוּר אִם אָסוּר מה״ת לְעִנְיַן ב״י, וּבְשׁוּ״ת חת״ס סִימָן פו כָּתַב וְהֶעְתִּיק בְּשֵׁאֵין הַחֲצָאֵי־זֵיתִים דְּבוּקִים בַּקְּלָפִים ג״כ א״צ, וי״ל דְּדַוְקָא בְּאִסּוּרֵי אֲבִילָה גְּלִי לַן קְרָא דְּ״כָל חֵלֶב וְחֵצִי שִׁעוּר אָסוּר כו׳. דְּטַעֲמָא דְּחֵצִי לְאִצְטְרוּפֵי לְחֵיד לֹא מהני. א״נ י״ל דְּדוּקָא בְּיֵשׁ מִשְׁהֶה שֶׁמְּשַׁהְשְׁבוֹ לְאוֹתוֹ חֲצִי שִׁעוּר, אֲבָל בִּפְחוֹת מִכַּזַּיִת מַה שֶּׁמַּנִּיחוֹ בְּבַיִת׳ וְאֵינוֹ כְּבַשָּׂרוֹ אֵינוֹ עֹשֶׂה דָּבָר שֶׁמַּחְשִׁיבוֹ לֹא אַמְרִינַן בָּהּ חַדָּ לְאַצְטְרוּפֵי, ע״ש. וּבְשֶׁאֲנַת־אַרְיֵה ס״ק סִימָן פא כָּתַב בְּטַעַם הַדָּבָר, דְּכְאִסּוּר אֲכִילָה אִם אוֹכֵל בַּיִת בְּכא״פ מִצְטָרֵף וְחָשֵׁב עָלָיו, נִצְטָא מה שֶׁאָכַל תְּחִלָּה בְּאִסּוּר אֲבָל לְמִפְרַע, דְּהָא אִיהוּ מִצְטָרֵף וּמַשְׁלִים שִׁעוּר הָאֲבִילָה לְחֵיבִ, אֲבָל לְעִנְיַן ב״י אֲפִלּוּ אִם יַשְׁלִים אַחַר זְמַן לְכַזַּיִת נֶעֱבַר מִקָּאן וּלְהַבָּא, כָּל־זְמַן שֶׁשָּׁהָה אֶצְלוֹ פָּחוֹת מִכַּזַּיִת לֵיכָּא אִסּוּרָא לְמִקְרֵי אֲפִלּוּ לְכַתֵּר שֶׁהִשְׁלִימוֹ לְכַזַּיִת. וְכֵן דְּא״א שֶׁאָכוּא לְאִסּוּר ב״י לְמִקְרֵי בְּשֶׁתִּית ח״ש זֶה לֹא שֵׁךְ טַעְמָא דְּחוֹי לְאַצְטְרוּפֵי, ע״ש. וְהַדִּבְרִים עַתִּיקִים, מִדְּבֵשׁ עָתִיקִים, וְאַלּוּ וַאלּוּ דְּא״ח. וְעַיֵּן בְּשוּרַת ס״י כֵּיצַד טו שֶׁהָאֲרִיךְ ג״כ בְּעִנְיַן זֶה אִם שִׁעוּר ח״ש לְעִנְיַן אִפּוּר כ״:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

זְמַן הַבִּעוּר. וְהַשַּׁעַם, דַּעֲמָצִים וּשְׁאָר דְּבָרִים הַמָּרִים שֶׁנִּתְעָרֵב בּוֹ, בְּוַדַּאי פְּגָמוּהוּ לְהַשְׁכֵּר עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לִשְׁתִיָּה אַף לְכֶלֶב[61], וּלְכָךְ מֻתָּר לְכָתֵּב בּוֹ בַּמּוֹעֵד, אֲבָל אִם בִּשֵּׁל נָבְרִי בְּפֶסַח אֶת הַדְּיוֹ הַנַּ״ל (עו) אָסוּר לְכָתֵּב בּוֹ, בֵּיוָן שֶׁלֹּא נִפְסַל הַשָּׂכָר מֵאֲכִילַת כֶּלֶב הֲלֹא אָסוּר בַּאֲכִילָה וְכַנַּ״ל, דָּזֶה דּוֹמֶה כְּשֶׁאָכְלוּ בְּכַוָּנָה וּמִשּׁוּם דְּהוּא אַחֲשְׁבָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה שֶׁהוּא שֶׁלֹּא בְּכַוָּנָה אֵין קְפֵידָא[63] [מ״א בשם תה״ד]: **יא (מו) אֵין לִסְמֹךְ וְכוּ׳.** לֹא מָרֵי (מז) לְעִנְיַן לְהַנְּעִילָן וּלְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּפֶסַח, דְּכָזֶה אֵין צָרִיךְ לְצָרוּף כַּזַּיִת, דְּהָא אֲפִלּוּ יִשָּׁאֵר מֵאִסּוּר, אֶלָּא מָרֵי לְעִנְיַן לְהַצְנִיעָן: **(מז) אִי אֶפְשָׁר לְנַקְּרָן.** לְאוּ דַּוְקָא, (עמ) אֶלָּא רוֹצֶה לוֹמַר, דִּבְרוֹב הַפְּעָמִים לֹא יוּכַל לְנַקְּרָן בָּרְאוּי, וְלָכֵן יֵשׁ לְהַחְמִיר מִשּׁוּם חֲכָרָא דַּחֲמֵץ בְּכָל גַּוְנֵי. (עמ) וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּהֵכָא מִירֵי בְּעֲרֵבוֹת הָעֲשׂוּיוֹת מִנְּסָרִים גְּדוֹלִים שְׁלָשִׁין בָּהֶם פַּת, שֶׁיֵּשׁ חֲרִיצִין בֵּין נֶסֶר לְנֶסֶר וּמְצוּי שָׁם חָמֵץ, אֲבָל עֲרֵבוֹת קְטַנּוֹת הָעֲשׂוּיוֹת מֵחֲתִיכָה אַחַת וְאֵין בָּהֶם שׁוּם סָדָק, פְּשִׁיטָא דְּיוּכַל לְנַקְּרָן כְּדֵי לְהַצְנִיעָן (פ) אֲבָל לֹא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּפֶסַח, וְאִם עָבַר וְלָשׁ בָּהֶם בְּפֶסַח אַחַר הַגְּעָלָה, מַהֲרִי״ו[64]: **(מח) עַד לְאַחַר הַפֶּסַח.** לֹא שֶׁיֹּאמַר לְנָכְרִי כֵּן, אֶלָּא יִתְּנֵם לוֹ בְּמַתָּנָה גְּמוּרָה, אֶלָּא שֶׁאַחַר הַפֶּסַח יָכוֹל לַחֲזֹר וְלִטְלֹם מִמֶּנּוּ, וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן תמח: **(מט) וְהוּא הַדִּין לְבָצֵק וְכוּ׳.** וְכָתַב מַהֲרִי״ל, דְּכֵן הַמִּנְהָג בְּדִפֵּי מוֹלִיתָא וְעֵצִים מְגֻלְגָּלִין וְכָל הַכֵּלִים שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁים בָּם עִסָּה, לְטוּחָן בְּטִיט אוֹ לְמִכֹּר לְנָכְרִי. וּלְפִי מַה שֶּׁכָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים הַנַּ״ל, אִם עֲשׂוּיוֹת מֵחֲתִיכָה אַחַת, (פמ) דַּי כְּשֶׁמְּנַקְּרָן הֵיטֵב וּמְצַנְּיְרָן בְּמָקוֹם צָנוּעַ: **(נ) בִּכְלִים שֶׁמַּנִּיחִים בָּהֶן חָמֵץ.** דְּשֶׁמָּא יֵשׁ עֲלֵיהֶם חֲשַׁשׁ חִמּוּץ וְנִבְלָעוּ בְּיֵד הַכֵּלִים שֶׁמַּנִּיחִים בָּהֶם פַּת: **(נא) בִּכְלִים שֶׁמַּנִּיחִים בָּהֶם פַּת.** הֵינוּ סַלִּים שֶׁל נְצָרִים, מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם גֻּמּוֹת וְאִי אֶפְשָׁר לְנַקְּרָן, (פנ) וְיֵשׁ לְהַטְמִין בְּחָדָר שֶׁאֵינוֹ רָגִיל לֵילֵךְ שָׁם: **(נב) וְצָרִיכָה כְּבוּס.** הֵינוּ כִּבּוּס יָפֶה בְּחַמִּין וְאָפֶר וַחֲבִיטָה [אחרונים]. וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תנג סָעִיף ו וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(עו) חֹק־יַעֲקֹב בָּשָׁם תְּרוּמַת־הַדֶּשֶׁן: (עמ) אַחֲרוֹנִים: (עמ) בָּ״ח וְט״ז: (עמ) כָּגוֹן־אַבְרָהָם וְאֵלִיָּה רַבָּה וּפְקוּר־חַיִּים: (פ) אֵלִיָּה רַבָּה. וְנִרְאֶה שֶׁמְּקוֹרוֹ הוּא מִסִּימָן תנא סָעִיף יז בַּהַגָּ״ה, דְּמִשְׁתַּמֵּעַ שָׁם מִשְׁמַע דְּבָטֵל גַּוְנֵי אִסּוּר וְעַיֵּן בְּט״ז וּבְחֹק־יַעֲקֹב שָׁם שֶׁהֶעְתִּיקוּ דִּבְרֵי הַבַּיִת־יוֹסֵף, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְגָרְרָן וּלְנַקּוֹתָן יָפֶה יָפֶה שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר מֵהֶם חֵמֶץ בְּאֵיזֶה סֶדֶק שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה לְעַיִן]. אֲכָל מִדִּבְרֵי הָרַמְ״א שָׁם שֶׁסִּיֵּם 'וְכִבֵּר נִתְבָּאֵר לְעֵיל סִימָן תמב' מוּכָח דְּגַם כָּאן מִירֵי בְּאוֹתוֹ עִנְיָן שֶׁנִּתְבָּאֵר שָׁם, וּמִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן לְהַצְנִיעָן יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דִּבְרֵי הַמַּגֵּן־אַבְרָהָם וּשְׁ״א שֶׁמְּקִלִּין בְּנֶקַח אֶחָד. אַחֲרֵי שֶׁעִקַּר הַדִּין דְּסָעִיף זֶה אֵינוֹ אֶלָּא מִצַּד חֻמְרָא, כְּמוֹ שֶׁהִסְכִּימוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים: (פמ) וְכֵן כָּתַב הָאֱלִיָּה רַבָּה בְּשֵׁם הַשִּׁיּוּרֵי־כְּנֶסֶת־הַגְּדוֹלָה, אַף הוּא לֹא חִלֵּק בֵּין עֲשׂוּיוֹת מֵחֲתִיכָה אַחַת אוֹ לֹא, וְעַיֵּן־פֶּ״ת בְּעֲשׂוּיוֹת מֵחֲתִיכָה אַחַת יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל: (פנ) מֻגַּן־אַבְרָהָם בְּשֵׁם מַהֲרִי״ו. וְהִנֵּה הַפְּרִי־מְגַדִּים מִפֵּרֵשׁ דְּכַוָּנָה לְחוּד סְפֵי אַחַר שֶׁיִּנְעֹר הַיֵּטֵב [וְהֵינוּ בִּכְלִים אֵלּוּ שֶׁהוּא רַק חֲשַׁשׁ פֵּרוּר בְּעִלְמָא שֶׁיִּמְצֵא בּוֹ, וְה שֶׁאֵין בֵּן בַּעֲרֵבוֹת דְּיֵשׁ חֲשַׁשׁ לְצָרוּף כַּזַּיִת, שָׁם אֵינוֹ מוֹעִיל הַטְמָנָה לְבַד], אֲבָל מִדִּבְרֵי הַחֹק־יַעֲקֹב וְחֶמְדַּ־מֹשֶׁה מִשְׁמַע דְּהַרְוַיְהוּ בְּעֵי:

תְּרוּמוֹת: 1 טַבָּק.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com